

ALFÖLD

X. ÉVFOLYAM 146 SZAM.

ÁRA 10 FILLÉR

DEBRECEN, 1940 SZEPTEMBER 7, SZOMBAT

A MAGYAR HONVÉDSÉG PROGRAMMSZERŰEN VESZI BIRTOKBA ÉSZAK-ERDÉLYT

A Kormányzó a honvédség élén csütörtökön Szatmárnémetibe, pénteken Nagyváradra vonult be — Forradalmi átalakulás a román bel- és külpolitikában — Románia tengelybarát politikát folytat

A bécsi döntőbírói ítélet alapján Erdély egyrésze felszabadul a román megszállás alól s ezzel a trianoni bilincsnek ismét leszakadt egy láncszeme. A második bécsi döntés után a közös magyar-román bizottság megtárgyalta az átadás részleteit is, amely szerint a bevonulás rendje úgy alakult, hogy a magyar honvédség a bevonulást szeptember ötödikén kezdi meg s birtokba veszi az első napon Szatmárnémetit és Máramarost, pénteken Nagyváradot, szeptember 11-én Kolozsvárt szeptember 12-én és 13-án a Székelyföldet.

Vitéz Nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója a következő hadparancsot adta ki:

Hadparancs.

Honvédek!

A trianoni igazságtalanság egy újabb része jóvátételt nyert. Indulunk, hogy újból birtokba vegyük ezer esztendő jussunk egy újabb részét.

Felszabadulást viszünk 22 év óta rabbilincsben élő erdélyi magyar testvéreinknek és szeretetet a határainkon belül élő hozzánk hű nemzetiségieknek.

Ezt tartásotok szeméitök előtt, amikor elindultok Isten és a Haza nevében:

Előre a Keleti Kárpátok gerincéig!

Gödöllő, 1940. évi szeptember hó 3 napján.

Horthy s. k.
vitéz Bartha s. k.

— A vitéz magyar honvédek megindultak Erdély felé.

A honvédvezérkar főnöke 1940. szeptember 5-én 9 órakor közölte:

Csapatunk ma reggel átlépték 7 órakor a határt Nagylétától keletre kezdődőleg a magyar-orsz határig mindenütt és a szeptember 5-re megállapított területsávot birtokba veszik.

A Kormányzó Ur Óloméltósága a hadsereg Legfelsőbb Hadura csapataival Szatmárnémetibe 11 órakor bevonult.

(Szatmárnémeti.) Horthy Miklós kormányzó, csütörtökön délelőtt a trianoni magyar határra érkezett, ahonnan gépkocsin folytatta útját. Szatmárnémeti határában a Kormányzó lóra szállt és Bartha Károly honvédelmi miniszter, Werth

Henrik gyalogsági tábornok, vezérkari főnök, valamint katonai kíséretének tagjaival a csapatok élén ünnepélyesen bevonult a visszatért Szatmárnémetibe.

Csütörtökön reggel 7 órakor a bécsi döntés határozatának megfelelően, a magyar honvédség csapataival átlépték a volt magyar-román határt, hogy a román-magyar döntőbizottságtól megállapított első zóna területét megszállja. Mint ismeretes, a bevonulás első napján, Máramarosszigetre, Szatmárnémetibe és Nagykárolyba vonultak be csapataink. A bevonuló honvédséget határtalan lelkesedéssel fogadta és ünnepelte a lakosság.

A magyar honvédség csapatai pénteken reggel 7 órakor programszerűen megtették a bécsi döntésben Magyarországnak itelt területek második szakaszának a megszállását. Az egész szakaszon egyszerre indultak meg csapataink és a kijelölt pontokat tervszerűen szállták meg. Nagyváradra fél 12 ór kor vonult be ünnepélyes külsőségek között a honvédség. A csapatok élén a Legfelsőbb Hadur, Magyarország Kormányzója vonult be Nagyváradra. Az ünnepi bevonuláson résztvett Teleki Pál gróf miniszterelnök és a kormány több tagja. A nagyváradi ünnepségről a rádió közvetítést is adott.

Erdély megszállását a magyar honvédség programszerűen folytatja tovább.

Romániában súlyos belpolitikai problémák vannak.

II. Károly román király a pénteken fia Mihály trónörökös javára lemondott. Mihály trónörökös októberben lesz 19 éves.

Mint híre jár, a király még pénteken Svájcba utazott.

A román király még lemondása előtt diktatóri jogokkal ruházta fel Antonescu miniszterelnököt.

Antonescu román kormányelnök szöveget intézett a nemzethez, amelyben kijelentette, hogy a miniszteri tárcákban való változás nemesupán egyszerű kormányváltozást jelent, hanem olyan új rendszert, amelynek feladata, hogy megmentsse az államot és a nem-

zetet a fenyegető veszedelmektől. Antonescu miniszterelnöknek diktatóri jogokkal való felruházása bukaresti politikai és diplomáciai körökben nem meglepetés.

Ma a szovjet-ultimátum után sokat beszéltek a román fővárosban katonai diktatúráról és a király s a koronatanács látta, hogy a Gigurtu kormány nem tud megküzdeni az egyre fokozódó nehézségekkel, tulajdonképpen tehát régóta érv tervet valószínűleg meg. A katonai diktatúrát jellemzi egyrészt a királyi kézirat, másrészt az is, hogy Antonescu mindeddig nem is folytatott érdemleges tárgyalásokat sem a nemzeti ujjászűtetés pártjával, sem a régi román politikai pártokkal. Szerdán délelőtt Antonescu szüntelenül a katonai vezetőkkel tárgyalt a belső rene és a bécsi döntőbírói ítélet végrehajtásának biztosításáról. A katonai hatóságokat utasította, hogy a legszigorúbban toroljanak meg minden tüntető zavargást, vagy ellenállást. Bukarestet és mindazokat a városokat, ahol az utóbbi napokban zavargások voltak, erős csapatok vették körül a városok utcáin pedig őrzőjáratok cirkálnak.

Bukarestből azt jelenti a „Politika”, hogy a tüntetések és zavargások folytatódottak. Bukarest főutcáján, a Calea Vitoria-n mintegy 1000 diák vonult fel a Vasgárda zöld egyenruhájában s éljenezni kezdte a királyt, Mihály vajdát és Antonescu diktátor-miniszterelnököt.

A tüntetőkhöz rendkívül sokan csatlakoztak a járőrelők közül. Amikor a tüntető csoport a színház tájkára érkezett, szemben találta magát egy mintegy 3000 főnyi másik tüntető csoporttal, amely „Mihály királyt” éltette.

A gépkocsikon odarobogó katonaság és rendőrség is beleavatkozott. Pár pillanat múlva géppuska- és revolverlövés sorozata verte fel a városrész csendjét. A közelből könnyű ágyúk tüzeltése is hallatszott. A tömegverekedés nem sokáig tartott. A katonaság rövidesen széjjelverte mindkét tüntető csoportot. A színház elé mentőautók érkeztek, amelyek fölszedték a sebesülteket.

A késő esti órák során több ezer tüntető vonult fel a királyi kastély elé. Itt komoly rendezavarásokra nem került sor, mert a palotát testőrezredek gyűrűi védtek.

A román rádióban pénteken a király bejelentette, hogy a rendkívüli helyzetre való tekintettel fia, Mihály trónörökös javára lemond és kérte az ország népét, hogy szeretettel vegye körül a fiát.

Ezután Antonescu miniszterelnök jelentette be a király lemondását és Mihály trónörökös trónralépését. A trónörökös rögtön letette az esküt a patriarcha kezébe.

(Belgrád) Bukarestből érkezett hírek szerint a román főváros izgalommal tárgyalja a király lemondása körüli eseményeket.

Mint most kiderül, Antonescu kizárólag azzal a feltétellel vállalta el a kormányalakítási megbízást, hogyha mindenképpen a legszigorúbban megbüntetik, akinek része volt a vasgárdisták elleni akcióban és különösen Calinescu gyilkosainak kivégzésében. A miniszterelnök hangoztatta, hogy a büntetés mindenkit utól fogja érni, még ha az állam legmagasabb pozícióját tölti is be.

A király hosszabb ideig töprengött, vajjon írja-e alá a lemondást, végül azonban a lemondás mellett döntött.

Antonescu tábornok, miniszterelnök felhívást intézett a román hadsereghez és elrendelte, hogy a seregek ma tegyék le az esküt I. Mihály királyra. A felhívás így szól: — II. Károly király ma lemondott és Mihály trónörökös lépett a román királyok trónjára. A mai megrendítő időben megnyugszik szívünk: mindnyájan egyek vagyunk abban a bizodalomban, amellyel az egész nemzet az új Románia iránt viseltetik. A hadsereg hűséget esküszik Mihály királynak. Katonák! Mindig a hadak esküdtek fel először a trónra. Eppen ezért minden csapatunk, bármilyen helyzetben legyen is, köteles legközelebb este 6 óráig fel esküdni az új királyra. E parancs teljesítését azonnal közölni kell velem.

Antonescu miniszterelnök a következő utasításokat adta a román sajtónak. Külpolitikailag a következő irányelveket szögezi le az utasítás:

Románia önként csatlakozott Németország és Olaszország politikai érdekköréhez. Ennek következtében a sajtónak tilos bármilyen támadást intézni a tengely ellen, sőt ellenkezőleg minden alkalmat meg kell ragadnia, hogy elmélyítse Romániának a tengelyhatalmakkal való kapcsolatait.

Csak este 10-ig van rádióleadás

A magyar rádió szeptember 4-től kezdve a továbbiakig Budapest I. és Budapest II. hullámhosszán, valamint a közvetítő állomásokon és a Telefonhírmondón csak este 22 óráig ad műsort. Ezt az intézkedést az adóberendezéseken végrehajtandó sürgős változtatások teszi elkerülhetetlenül szükségessé. A Rádió rövidhullámú adásai változatlanok maradnak.

A műsoridő csökkenésével összefüggésben természetesen változnak a napiműsorok, főképpen az esti híradások időpontjai.

A német nyelvet használják Elzászban

(Német T.I.) Wagner körzetvezető, az elzászi polgári közigazgatás főnöke elrendelte, hogy Elzászban valamennyi közhivatalban szóban és írásban kizárólag a német nyelvet használják.

Az elzászi lakosság ugyanis kizárólag német anyanyelven beszél. Az Elzászban székelő részben vagy teljesen francia nevű üzemek és vállalatok kötelesek cégelnevezésüket magyalelő német elnevezéssel helyettesíteni. Strassburg három városi pénzügyi intézete rövid idő alatt összesen több mint ezer új takarékkönyvet állított ki a felteknek és a bevételek több mint kétszeresével meghaladták a kifizetéseket. Ez azt bizonyítja, hogy az elzászi lakosság igen nagy bizalommal van a német hatóságok által elrendelt újjárendezés iránt.

Szigeteket is bérbevesz Amerika

(NTI) Kanox hadügyminiszter a sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a Costarica tulajdonában lévő Kókusz-szigetek és a Galapago szigetek megszerzésére irányuló tárgyalások folyamatban vannak. Mindkét szigetcsoport a Panama-csatornáknak, Amerika fontos útjainak az oldalát fedezi.

Svájc tétlen magatartása

(Német T.I.) A legújabb időkben egyre többször fordul elő, hogy az angol légi erő egységei átrepülnek svájci felségterületen és bombázzák az északolaszországi lakótelepeket és házakat. A német sajtó behatárolt foglalkozik ezzel a kérdéssel és leszögezi álláspontját.

A Lokalanzeiger azon a nézeten van, hogy nem szükséges tanácsot szolgáltatni Svájcnak, milyen eszközökkel biztosíthatja leghatásosabban semlegességének védelmét. Mindenesetre tény az, hogy Svájc ellentétben az előző esetekkel egyáltalán nem használja ki azokat a lehetőségeket, amelyek rendelkezésére állnak a semlegességet megsértő angolk elleni védelem szempontjából.

A lap reméli, hogy a jövőben felszállanak a svájci vadászok is, annál inkább, mivel az angolk nem minden esetben éjszaka követik el a határsértéseket.

Teljesen szétesik a brit világbirodalom

Anglia tekintélye napról-napra süllyed állapotja meg a Messagge-ro. A lap rámutat, hogy az összeomlásnak azért is be kell következnie, mert a Brit Birodalom teljesen szétesik.

Az egyik része végleg meg akar szabadulni az angol uralomtól, míg a másik része messzemenő reformokat követel. Ezek a reformok is azt célozzák, hogy Anglia csak látszólag játssza a vezetőszerepet. India a régi soha be nem tartott ígéretet teljesítését követeli. Dél-Afrikában mindjobban növekszik

Hertzog ellenzéki tábora Smuts-e szemben.

Egyiptom kezd öntudatra ébredni és visszaemlékezni sokévezredes történetére.

Az arab lakosság pedig a mai napig nem felejtette el, hogy Anglia a világháború után becsapta. Mindezek a népek csak a kedvező pillanatra várnak. Az egész nyugat- és dominiumvilág, amelyiket Anglia védelem és biztonság nélkül hagyott, most lázad az élet felé.

Rosszindulatú külföldi hírek

Egyes külföldi lapok a magyar határok a Keleti Kárpátokig való elterjedését akként igyekeznek értelmezni, mintha ez a határ egy, a tengelyhatalmakkal és Magyarországgal barátságos viszonyban lévő hatalom állítólagos támadó szándékaival szemben szolgálna védelmi vonalul. Ezzel szemben rá kell mutatni arra a magáról értendő tényre, hogy minden államnak, így Magyarországnak a határai is egyszersmind védelmi

vonal minden támadással szemben és minél természetesebbek ezek a határok, annál jobbak. Ez a körülmény azonban a legkevésbé sem szolgálhat okot arra, hogy mihielyt Magyarország visszakapja természetes keleti határát, abból mindjárt támadó szándékot tulajdonítsanak egy olyan államnak, amely a legkorektebb diplomáciai viszonyt tartja fenn Magyarországgal és amelynek határvonala Magyarországgal a legrövidebb.

Puccsra készültek a vasgárdisták

Az Antonescu-kormány megalakításával kapcsolatosan politikai körökben az a hír járja, hogy a tábornok katonai diktatúrára rendezkedik majd be. Ezzel összefüggésben feltétlenül bizonyosnak tartják, hogy az új kormány a Vasgárda tagjait ismét letartóztatásba helyezi. Szerdán a késő éjjeli órákban vált ugyanis ismerte-

tessé, hogy a vasgárdisták Károly román királyt lemondásra akarták kényszeríteni és Mihály trónörökösrel a trónt betöltetni.

Ellenőrizhetetlen hírek szerint a vasgárdisták meg akarták kísérni azt is, hogy néhány petróleum-kutat felgyújtsanak.

Ennek következtében az olajvidéken megerősítették az őrséget

Szabályozták a zsir forgalmát

A földművelésügyi miniszter a zsir forgalmának és fogyasztásának szabályozásáról szóló 153.900—1940 F. M. sz. rendelet módosítása és kiegészítése tárgyában 200—900—1940 F. M. sz. alatt kibocsátott és f. évi augusztus hó 31-én életbelépett rendelete értelmében Debrecen sz. kir. város területén mindenki, akinek a birtokában a rendelet hatálybalépése napján 100 kg-ot meghaladó mennyiségű zsir, vagy 10 drb.-ot meghaladó számú hizósértés van, köteles készletét az 1940 évi szeptember hó 8. napjáig a városi Közelelmezési Ügyosztály XI. sz. termelői irodájában. Ferenc József-ut 28. sz. alatt naponta d. e. 8—2 óráig bejelenteni.

Az előbbi rendelkezési értelmében bejelentett készletekben bekövetkező változást, növekedést, vagy csökkenést be kell jelenteni. Aki a rendelet hatálybalépése után 100 kg-ot meghaladó mennyiségű zsir vagy 10 drb-ot meghaladó számú hizósértést szerez meg, köteles a készletét, e készletben beálló változást, növekedést, vagy csökkenést szintén bejelenteni.

Nem kell bejelenteni a készleteknek, vagy azok egyrészének a háztartás rendes szükségleteire történt elfogyasztását, vagy felhasználását.

A bejelentési kötelezettség azt terheli, akinek a birtokában a zsir, illetőleg a sertés van. Ha a bejelentett készlet nem a bejelentő tulajdona, a tulajdonos nevét a bejelentésben külön is fel kell tüntetni.

Fuvarozás alatt álló zsirt, illetőleg sertést a címzett késedelem nélkül köteles bejelenteni, amikor a fuvarlevelet, vagy az áruval való rendelkezési jogot biztosító egyéb okmányt átvette. Fuvarozás alatt álló készletnek kell tekinteni azt a készletet, amely a fuvarozásra átadott, de a bejelentési határidő alatt a címzettnek még kiszolgálhatva nincs.

A honvédkincstár készleteire a bejelentési kötelezettség egyáltalán nem terjed ki.

Amennyiben e cselekmény súlyosabb büntető rendelkezések alá nem esik, a 2520—1940. M. E. számú rendelet nyolcadik paragrafusának első bekezdésében meghatározott kihágást követi el és az ott említett rendelkezés szerint büntetendő az, aki a rendeletrendelkezéseinek megszegésével a birtokában lévő zsirt, illetőleg hizósértést a megállapított határidő alatt be nem jelenti, vagy a valóságának meg nem felelő adatokat jelent be.

PPLGARMESTER.

HORVÁTH ELEMÉR

zenekara
Máriássy Kató
magyar nótáival
az üvegtérben

KARSAIÉVA
Erdélyi Klári

Paizs zongoraduojával a Fehér Szalonban

vitéz Fejérnél
az Arany Bikában

Olasz győzelem

(Stefani) Haifából jelentik, hogy az olasz repülőgépek bombázásai következtében a kőolajtársaság elzárta az olajvezetékét.

A Tribuna haditudósítója heves földközítengeri csatákról számol be olasz bombavető és angol hajók és vadászgépek között. Az egyik angol csatahajót telitalálat érte és azonnal feloldaldótt. Súlyosan megsérült egy repülőgép-anyahajó is. Négy angol repülőgépet lelőttek két olaszt pedig találat ért.

Támad a német légi-erő

(NTI.) Német repülőgépek Anglia keleti és nyugati partjai mentén több kikötőt bombáztak. Hejlyenként erős tüzeket figyeltek meg. Az angol vadászgépek eredménytelenül próbálták megakadályozni a német repülőgépeket feladataik végrehajtásában. Egy repülőgép kivételével valamennyi német gép visszatért. Szeptember 6 ra virradó éjszaka hosszabb ideig angol kikötőberendezéseket és hadiüzemeket bombáztak a német gépek, hatalmas tüzeket és robbanásokat okozva. Egy utólag beérkezett jelentésből kitűnik, hogy a német légi-erő az Északi-tengeren több kereskedelmi hajóból álló karavánt támadott meg. Egy 8000 és egy 5000 tonnás hajót súlyos találat ért. Egy tengeralattjáró hat felfegyverzett kereskedelmi hajót süllyesztett el.

METEOR MOZGÓ

Szombaton 5, 7, 9. vasárnap 3, 5, 7 és 9 órai kezdettel:

Riadó Indiában

Szerdán: 5, 7 és 9 órakor Deanna Durbin legédesebb filmje:

Első csók

Tudnivalók a számlailletékről

A debreceni kereskedelmi és iparkamara a kö elmultban előterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben rámutatott arra, hogy a számlák illetékkötelezettsége tekintetében jogbiztonság áll fenn azért, mert nincsen tisztázva, hogy milyen kellékek fennforgási esetén tekintendő valamely irat számlának. Ugyanezen előterjesztésben a kamara szövegezte azt, hogy egyes hatóságok álláspontja szerint a 111.809-1934 VIII. a. P. M. sz. körrendeletnek a pénztári blokk illetékmentességére vonatkozó rendelkezései nincsenek életben. Kérte ennek a kérésnek a kérdésnek a tisztázását is.

A pénzügyminiszter 129.014-1940 XI. a. számú körrendeletével mindkét kérdést a következőkben döntötte el: „A számlának tekintendő iratok illetékkötelezettségének megállapításánál a helyes és egyszerű gyakorlat követése céljából tudomásulvétel és alkalmazás végett közlöm, hogy az olyan iratot, (kísérőjegy, átvételi elismervény, szállítójegy, árújegyzék stb), amelyen 1. a kiállító neve, vagy cége, 2. a címzett neve, vagy cége, 3. a szállított áru neve és 4. a szállított áru értéke — bárcsak egységárban is — együtt tezen szerepel, számlának kell tekinteni s az 1920:XXIV. t. c. 10. szakasza értelmében számlailleték alá esik.

Ezzel kapcsolatban tájékoztatóul azt is közlöm, hogy a 111.809-1934. VIII. a. sz. körrendeletben foglalt az a rendelkezés, amely szerint az iparosnak, vagy kereskedőnek azt a feljegyzését, amelyet a pénzzel azonnal kiegyenlített kézi vásárlás adatairól a vevőnek az áruval együtt nyomban házhoz küld (pénztári blokk), számlailleték hiánya miatt nem kell megfizetni, jelenleg is hatályban van.

A magyar fontkölcsony áremelkedése

Erdély egyrészenek átadásával kapcsolatban élénk érdeklődés mutatkozott az 1924-ben kibocsátott font sterlingre szóló magyar kölcsönkötvények iránt.

Az árfolyam mintegy 11 százalékos emelkedést mutatott, de a kötvényeket erősen tartották, úgyhogy a piacon inkább csak kereslet volt.

Az 1922-es kibocsátású, 4 százalékos román kölcsönkötvényeket 2-4 százalékos árfolyammal jegyezték, anélkül azonban, hogy bármint érdeklődés is mutatkozott volna a piacon a kötvények iránt.

VIGSZÍNHÁZ MOZGÓ

Szombaton: 5, 7, 9-kor, vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órai kezdettel Híradókkal
Debrecenben először Külvárosi szálloda
 Főszerepben: Annabella, Louis Jouvet, Jean Pierre Aumont. Csak 16 éven felüliek részére. Igazi francia film.

Mikor szállják meg a németek Angliát?

A newyorki lapok nagy cikkeiben foglalkoznak a brit szigetek küszöbön álló megtámadásával. Hivatkoznak az amerikai és az angol tengerészeti szakértők cikkeire, sőt még egy japáni admirális véleményét is kölik. Ezek szerint ha a német hadvezetés úgy határozott, hogy az angol szigeteket megszállja, akkor a kísérleteknek legkésőbb szeptember huszonegyedikéig meg kell történiük.

Ugyanis az őszi nap éjegyenlőség után az idő hirtelen megromlik és a tenger viharos és használhatatlan lesz a csatorna mentén. Ezért mindent egybevetve a New York Times katonai szakértője az a véleményen van, hogy amennyiben a németek az idén megtámadják Angliát, akkor ez a támadás szeptember 10 és 15 között várható.

MAGA SZALMA?

Mért nem eszik szalma me-nüt egy pengőért a **PÁLL SÖRÖZŐBEN**

Helyzetük javítását kérik a hadirokkantak

Az elmúlt napokban zajlottak le országsszerint a hadirokkantak gyűlései, amelyeken számos indítvány hangzott el. Valamennyi indítvány a hadirokkantak helyzetének javítását célozza, ezeket az indítványokat, illetve kívánságokat felsorolom. A legtöbb indítvány a hadigondozottak járadékának rendezését, a végkielégített hadigondozottak megsegítését, a hadigondozottak munkához juttatását kívánja.

A békési, somorjai, tatatóvárosi, jászapáti devaványai, felsőgördi, madarasi hadirokkantak a járadékok arányosságát kérik.

A győriek, a Mindszentiek, a madarasiak a végkielégített hadigondozottak, közöttük elsősorban a hadiövezgyek megsegítését kérték. A végkielégített hadigondozottak helyzete ugyanis nagy gondot okoz és előbb utóbb megoldásra szorul. A honvédelmi miniszter a kérdést megoldani igyekszik és már a közelmúltban össze is irták a hadigondozottakat.

A győri, a Mindszenti, a devaványai hadirokkantak azt sürgetik, hogy a hadirokkant törvénybe lefektetett alkalmaztatási kötelezettségek teljesítését fokozottabb mértékben ellenőrizték és az ellenőrzésbe a Hadirokkantak Szövetségét is vonják be.

Majdnem valamennyi hadirokkant csoport és fiók kérte, hogy adjanak általános féléru utazási kedvezményt az összes hadigondo-

zottak számára. A kérelem méltányos és indokolt annál is inkább, mert a kedvezmény nem jelent anyagi megterhelést a vasutnak, sőt többlet bevételt, mert lehetővé teszi a szegényebb hadirokkantak számára is az utazást.

A tatatóvárosi csoport szorgalmazta leginkább a hadigondozottak földhöz juttatását azzal a indokolással hogy a falvakban lakó hadigondozottak megsegítésének ugyszólván egyedüli módja a földben való részletetés.

A győri csoport azt indítványozta, hogy az összes hadigondozottak ingyenes orvosi, gyógyszer és kórházi ellátásban részesüljenek. A madarasiak azt kívánják, hogy a megüresedő dohányárudák engedélyeit a hadirokkantaknak juttassák.

A szombathelyi hadirokkantak javasolják, hogy a hadigondozottaknak elsőbbségi joga legyen a rádiókö megvásárlásánál, a rádió előfizetési díj alól pedig ne csak a 100 százalékos hadirokkantakat mentesítse, hanem kedvezményt a többiekre is terjesszék ki. A győri és a Mindszenti hadirokkantak olyan határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kérik hogy a Hadirokkantak Szövetsége úgy a felsőházban, mint a városi és megyei törvényhatóságban képviselőket nyerjenek.

A hadirokkantak remélik, hogy a sok indítványból hamarosan több is megvalósul.

Tűzifaanyagkereskedők figyelmébe!

Az elsőfoku iparhatóság értesíti a debreceni tűzifa nagykereskedőket, hogy a m. kir. Kereskedelem és Közlekedésügyi Miniszter Ur 83000/1940. K. K. M. számú rendeletének 3. § a értelmében tűzifa nagykereskedői kijelölés iránti kérelmeket a m. kir. Kereskedelem és Közlekedésügyi Miniszter Urhoz címezve, de az elsőfoku iparhatóságnál kell beadniok. A kérvény két pengős okmánybélyeg

fa nagykereskedői kijelölés iránti kérelmeket a m. kir. Kereskedelem és Közlekedésügyi Miniszter Urhoz címezve, de az elsőfoku iparhatóságnál kell beadniok. A kérvény két pengős okmánybélyeg

APOLLÓ-MOZI

Szombaton: 5, 7, 9, vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órai kezdettel, remek kísérőkkel
ERZSÉBET HERCEGNŐ
 Paul Hörbiger, Gerda Maurus, a bűbajos kis Traudi Stars, Hansi Knotek és Ottó Töslér a főszerepekben. Ezenkívül a legfrissebb Magyar Világhíradó

gel látandó el és ahhoz a következő okmányokat kell mellékelni a. (hat hónapnál nem régebb keletű erkölcsi bizonyítvány, b. (saját és szülői születési anyakönyvi kivonatát, ha folyamodó törvényes házasságban él, házassági anyakönyvi kivonatát és házastársa születési anyakönyvi kivonatát, c. (nyilatkozatot, melyben folyamodó büntetőjogi felelősség mellett kijelenti, hogy az 1939: IV. tc. szempontjából zsidónak tekintendő-e, vagy nem, d) megfelelő iparigazolvány, vagy annak hiteles másolatát.

Közkereseti társaság esetében a — c. pontokban említett okmányokat valamennyi tagra, betéti társaság esetén valamennyi beltagra, korlátolt felelősségű társaság esetében valamennyi tagra és valamennyi ügyvezetőre részvénytársaság és szövetkezet esetében az igazgatóság és felügyelőbizottság valamennyi tagjára, valamint a vállalat tényleges vezetőire vonatkozólag csatolni kell.

A kérvényben bejelentendő továbbá az is, hogy mennyi forgótőkével és milyen raktárhelyiséggel rendelkezik, valamint, hogy a tűzifa-kereskedéssel kapcsolatos gyakorlati ismereteket miképpen szerezte meg.

Végleg megvonták a finn-orosz határt

A március 15 én megkötött finn-orosz békében a Karéliában és Sallánál erősen megváltozott új határok részletes kijelölése nem történt meg. A finn-orosz vegyesbizottság hosszú munkájával az új határvonalat most részleteiben is megállapította és a két delegáció vezetői az erről szóló megállapodást tegnap délután aláírták.

Katonai behívások a Szovjetunióban

Szardán jelent meg a rendelet, amely a teljes 1920-as korosztályt továbbá az 1921 és 1922 évben születettek egy részét katonai kiképzésre hívja be. További érdekes jele mutatkozik annak, hogy a vörös hadsereg a jelenlegi nemzetközi helyzetben néhány különleges kiképzettségű korosztály behívását tervezi. (KH.)

HUNGÁRIA

FILMSZÍNHÁZ
Szezoní óriás film!
 Szombaton: 5, 7, 9, vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órai kezdettel a:
Aláthatatlan ember visszatér

HIREK

Az Egyesült Államok ötven régi torpedórombolója, amelyeket Angliának cserébe adnak át az amerikai angol birtokokon bérelt támaszpontokért, szeptember 6-án, pénteken indult el Boston kikötőjéből Kanadába.

A honvédelmi miniszter rendelkezése szerint a honvédlóvásárló-bizottság csak közvetlenül a létező gazdától vásárolhat katonai célokra lovakat. Ha a felkínált ló három hónapnál rövidebb ideje van az eladó tulajdonában, a honvédlóvásárló bizottság azt meg sem veszi.

A belügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a román uralom alól felszabadult területre való utazás szabályozásáról a katonai közigazgatás ideje alatt.

A rendelet szerint Magyarország mostani területéről a katonai igazgatás alatt álló területre polgári egyének általában csak utazási igazolvánnyal szabad utaznia. Az igazolvány kiadását a lakóhely szerint illetékes elsőfokú rendőrhatalóságnál, írásban, vagy személyesen kérhetik.

A rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult egyetemi hallgatók nagy számára való tekintettel a kultuszminiszter az 1940-41. tanév első félévére az egyetemi beiratkozások határidejét az összes egyetemeken szeptember 28-ig meghosszabbította. Az előadások október elején kezdődnek. Ajánlatos, hogy a nem az illető egyetem székhelyén tartózkodó hallgatók az egyetemi hatóságokat szeptember 23. előtt ne is keressék fel. (MTI.)

Közlöm az érdekeltekkel, hogy a m. kir. Földművelésügyi Miniszter Úrnak a 163.816-1940. VI. 1. számú körrendeletével az 1940. évi szeptember hó 15-ig terjedő időre eső vasárnapokon (tehát még szeptember 15-én is) a hordási és a cséplési munkálatok végzésére a vasárnapi munkaszünetet felfüggesztette. Polgármester.

FÉRFIÖLTÖNY

ÉS KABÁT-SZÖVEK OLCSÓN ÉS IGEN NAGY VÁLASZTÉKBAN PETRIKNÉL

szent Anna U. 5.

Csodálatos álmvilág. Röpke száron színes álmvilágba jutni, bűnbajt elfeledni, megfizethetetlen öröm s mégis könnyűszerrel megszerezhetjük ha azokra a nagyszerű könyvekre bizzuk magunkat, amelyek a Pengős és Felpengős Regények új sorozatában most jelentek meg. Nyomban igazolja ezt a megállapítást a legfrissebb Pengős kötet, Coldman: „Az örvény szélén” című regénye, amely már az első lapjain belesodorja az izgalom örvényébe az olvasót. Egy város mindenható urai ellen folyik itt a harc bűnesetekben, tébolydán, gépfegyveres merényletökön keresztül az igazságért és egy lányért. Az új Felpengős-könyvek: Zaymus regénye „A porcellánmajom” az élet misztikumába vezet és különös embereket mutat meg izzó, romantikus keretben, Baldwin „Rózsaszínű szobá”-ja pedig a mintája annak, hogyan lehet az érdekesítő detektívregényt bájjal, údeséggel, szerelemmel telíteni. A szeptember közepén megjelenő Pengős Regény „A nyugat uttörői” örömet jelent annak a hatalmas olvasótábornak, amelyet Zane Grey kifogástalan fantáziája és elbájoló költészete meghódított.

A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem 1940-41. tanévi Rector Magnificus: Dr. Mitrovics Gyula egyetemi nyilvános rendes tanár az egyetem kormányzatát 1940. szeptember hó elsején átvette. Rector Magnificus fogadó óráit hétfő és kedd kivételével d. e. 12-1-ig tartja.

A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesület szeptember 3-tól kezdődően budapesti paritásában, nyári rózsáért és Gűlbabáért, értékre válogatott minőségben másszanként 7 pengőt fizet.

Közel 44 ezer négyzetkilométernyi terület tér vissza Magyarországhoz

A még véglegesnek nem tekinthető számítások szerint a visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi terület 43.591. négyzetkm-t tesz ki, amellyel Magyarország magnagyobbodott területe összesen 160.757 négyzetkm. Lakosságának száma pedig jelenleg 13,5 millióra tehető.

A lélekszámról az utóljára 1930-ban tartott román népszámlálás alapján rendelkezünk adatokkal, 1930-ban a visszaitelt területen összesen 2.394.657 lélek élt. A román népszámlálás az anyanyelv szerinti megoszlást így adja meg: román 1.167.466 (48,7 százalék) magyar 1.005.946 (42,0 százalék) német 59.992 (2,5 százalék), jiddis 100.875 (4,2 százalék)

Helyesebb képet kapunk a népesség anyanyelv szerinti megoszlásáról, ha az 1910 évi magyar népszámlálás adatait vesszük alapul. 1910-ben a visszacsatolt terület lélekszáma 2.194.254 volt. A szobánforgó területen 1910-ben magyar volt: 1.125.732 (51,4 százalék) román 926.268 (42,2 százalék) német 50.195 (2,3 százalék), rutén 16.284 (0,7 százalék) tót 12.807 (0,6 százalék).

A visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi terület, 7.574.522 kat. hold területet képvisel. Ebből szántó 2.362.769 (31,2 százalék), kert 118.039 (1,6 százalék), rét 1.089.222 (14,4 százalék) szőlő 27.063 (0,4 százalék), legelő 951.941 (12,6 százalék), erdő 2.753.263 (36,3 százalék). A területgyarapodással Magyarország összes területé ma 27.933.519 kat hold, ebből szántó 13.675.363 (49,0 százalék), kert 383.701 (1,4 százalék), rét 2.685.431 (9,6 százalék), szőlő 405.985 (1,5 százalék), legelő 3.077.592 (11,0 százalék), erdő 6.152.929 (22,0 százalék).

Nagyszabású kormányakció az ország sertésállományának megjavítására

A földművelésügyi kormány mezőgazdasági politikájának egyik fő pontja, a kisgazdák nagy tömegének anyagi megerősítése. A lehátasosabban a kisembereket a sertésenyésztés felkarolása révén lehet megerősíteni.

Mint jól tudjuk, vitéz Teleky Mihály gróf földművelésügyi miniszter a birtokpolitikai kérdések megoldásával kapcsolatban a kisemberek sorsának megjavítását is célul tűzte ki. Az idén tavasszal kedvezményes állami tenyésztésközpontot bonyolítottak le.

Most ezt kiegészíti a kisgazdák számára főtisztásra kerülő 5500 mangalicakoca-akció. Az alatta-

nyésztés szempontjából nagy jelentősége van ennek, mivel ezeket a kocaikat nagy körültekintéssel válogatták ki.

Ez a mostani mangalicakoca szétosztási akció nagyjelentőségű, mert túlhaladja bármelyik eddig ilyen ténykedést. A mangalicakocákat a minisztérium irányítása mellett a gazdasági felügyelőségek osztják majd szét.

Községenként 25 darab mangalicakocát osztanak szét és darabjárt 50 pengőt kell majd fizetni. A vételár többi részét és a vasuti szállítási költségeit a földművelésügyi minisztérium veszi.

A kereskedők kötelező árúellátása

Az árúellátás biztosításáról intézkedő 3.000-1940. M. E. számú rendelet alapján a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter fel van hatalmazva, hogy a gyári vállalatokat és nagykereskedőket arra kötelezze, hogy a közfogyasztás közvetlen kielégítésére szolgáló nem zárolt árukészletekből kiegészítést ellenében árut szolgáltatassanak ki olyan kereskedőknek, akiknek az áru továbbárusítása üzletkörükhöz tartozik. Ennek a rendelkezésnek a kibocsátását az egyes kereskedők részéről beérkezett panaszok tették szükségessé, amely szerint bizonyos gyári vállalatok és nagykereskedők a rendelkezések teljesítésénél nem az objektív szempontok szerint járnak el s így egyes kereskedők nem tudnak az üzletük folytatásához szükséges áruhoz hozzájárulni. Hogy az ilyen természetű konkrét panaszok elbírálhatók legyenek, a kereskedelemügyi miniszter megszervezte az árúellátási bizottságot, amelynek célja az, hogy a panaszokat kivizsgálja és a teendő intézkedésekre a kereskedelemügyi miniszternek javaslatot tegyen. Az árúellátási bizottság csak azokat a panaszokat tárgyalja érdemlegesen, amelyek közfogyasztás közvetlen kielégítését szolgáló cikkek kiszolgáltatásának

megtagadására vonatkoznak.

Luxuscikkek, vagy különlegeségi kivánalmak ügyeivel az árúellátási bizottság nem foglalkozhatik.

A bizottság a beérkezett panaszok elbírálásánál figyelembe veszi egyrészt, hogy panasztevő cég szükségletét azelőtt kielégítette be, másrészt, hogy annak a gyári vállalatnak vagy nagykereskedelmi cégnek, amely ellen a panasz irányul, mekkora készletek állanak rendelkezésére.

A kereskedelemügyi minisztériumban a kereskedelmi életre fontos hatású munkálatok folynak. A terv szerint, hogy az ország minden részébe egyformán biztosítsák az áruszükséglet ellátását, továbbá az ipar és kereskedelem zavartalan termelőképességét és értékesítési lehetőségét, rövidesen árúellátási körzetekre osztják fel az országot.

A körzetek alapján állapítják meg, hogy melyik vidéken milyen mennyiségű és minőségű áru szükséges a lakosság részére és ezek az árúellátási körzetek fogják szétosztani a szükséges kereskedelmi és iparcikkeket. Ezzel pedig elérni a kormány, hogy a jövőben az egyes vidéken tapasztalt áruhiány nem állhat majd elő.

Az erre vonatkozó rendelet a legközelebbi napokban fog megjelenni.

Ujból szabályozzák a petróleumelosztást?

Gazdasági szervezetek kezdeményezésére több vármegye irt fel a kormányhoz a petróleumellátás hiányosságai miatt. Ugyanis különösen a kisebb községek lakói a községekben fekvő járási székhelyeken vagy városokban szerették be a petróleumszükségletüket akkor, amikor ügyesbajos dolgok, vagy értékesítést végezték oda, vagyis bementek, így a község számára kiutalt 80 százalék a fogyasztásnak csak csekély hányadát fedezi, szükséges tehát olyan pótrrendelet kiadása, mely szerint a községi előjáróságok a lakozókat, világításra szoruló gazdasági épületek számára megfelelően állapítsák meg a községek szükséges lámpamennyiségét és ennek megfelelően kapják meg a községek gazdái a normál-fogyasztás 80 százalékát.

Magyar orvosok jugoszláviai szervezkedése

A napokban alakult meg Ujvidéken a jugoszláviai magyar orvosok egyesült szervezete. A magyar orvosok között eddig semmiféle kapcsolat sem állott fenn, Dr. Szalontay Zoltán újvidéki sebészorvos kezdeményezésére, most létrehozta a jugoszláviai magyar orvosok beszerzési szövetkezetét. Az alakuló közgyűlésen 43 orvos jelent meg az ország magyar lakta vidékeiről, a szervezet elnökévé dr. Szalontay Zoltánt választották meg, alelnök dr. Vigh Agoston lett Zentáról.

Külvárosi szálloda

(Bemutatatta a Vigszínház-mozgó) Annabella főszereplésével valószínűleg a közönségnek ez az új francia film, amely egy olcsó párizsi külvárosi szálloda életét igyekszik megrajzolni megkapó történet keretében. A rendezés művészi, pompás szereplőgárda viszi a filmet teljes sikerre. A felvételek mintaszerepek. A kísérő műsor érdekes.

Erzsébet hercegnő (Bemutatatta az Apolló filmszínház) Igen sikerült német film az Erzsébet hercegnő. A felvételek nagyszerűek, Hörbiger Pál a kiváló német filmszínész ebben a darabban elsőrangú teljesítményt nyújt. A kísérőműsor időszerű eseményekről számol be.

ALFÖLD

IDŐSZAKI POLITIKAI LAP

Megjelenik szombaton délután.

Előfizetési díj: félévre 2,50 P. Egész évre 5 P. Vidékre félévre: 3 P, egész évre 6 P.

Felolós szerkesztő és kiadó Dr. Diószeghy János

Magyar laptulajdonos. Szerkesztőség és kiadóhivatal Ferenc József ut. 41. szám.

Nyomatott: dr. Diószeghy János és Máthé Gábor nyomdavidálmánál

Debrecen, Piac ucca 41. szám.

Felolós nyomdavezető: Máthé Gábor.